

**VERSCHROTTERS EN
DUITSLAND MOETEN
CONGOBOOT CHARLESVILLE
ONGESCHONDEN BERGEN**

**MUSEUMWRAK MAAKT
ANTWERPS SUPERSTAR-
MUSEUM VOOR 1 MILJOEN
BEZOEKERS MOGELIJK**

PERSBERICHT 15.12.13

Na een maandenlang aanslepende strijd om de laatste Congoboot Charlesville te redden van verschroting en naar Antwerpen terug te halen, bieden zich nu nieuwe perspectieven aan om het internationale topstuk van het varende erfgoed alsnog te recupereren.

De Charlesville is een in 1950 in Antwerpen gebouwde en wereldwijd als enige exemplaar overgebleven prachtige Europa-Afrika-liner, die de jongste jaren verkommerde als jeugdherberg in het Duitse Rostock. De poging van Watererfgoed Vlaanderen om voor het schip een Belgisch behoudsproject op te starten werd in extremis tegengehouden door de burgemeester van Rostock en de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern. Op 30 mei 2013 kwam het schip in verdachte omstandigheden tot zinken tijdens het sleeptransport van Rostock naar de afbraakwerf UAB Subare in het Litouwse Klaipeda.

Op 30 november 2013 verstreek de termijn van zes maanden waarbinnen de eigenaar van het schip zich bij de Poolse overheid kon aanmelden met het voornemen zijn schip van de zeebodem weg te ruimen. Sinds het zinken is Watererfgoed Vlaanderen als enige Belgische organisatie nauw met de top van de Poolse overheid in contact gebleven om de evolutie op de voet te volgen. Watererfgoed Vlaanderen overlegde eveneens intensief met de verzekeraars van het schip. Om verschillende redenen weigeren de verzekeraars dekking en willen ze niet opdraaien voor de bergingskosten.

Watererfgoed Vlaanderen heeft het juridisch statuut van de gezonken Charlesville zeer grondig onderzocht.

Ten eerste onderschreef een internationale topspecialist van het internationaal recht m.b.t. onderwatererfgoed volledig onze analyse dat het schip momenteel internationaal beschermd onderwatererfgoed is, dat wordt beschermd door artikel 303 van het VN Zeerechtverdrag van Montego Bay. Deze bepaling verplicht alle betrokken staten om het schip te behouden en om in dat verband samen te werken.

Ten tweede kunnen we nu zwart op wit bewijzen dat de intentie van in het begin was om het schip in Klaipeda voor grof geld te verschroten. Deze intentie was tot dusver

door de Duitse, Litouwse en Nederlandse betrokkenen ontkend, om te ontsnappen aan de internationaal en Europees opgelegde toelatingsprocedures voor de export van afval. Vóór het vertrek uit Rostock heeft Watererfgoed Vlaanderen bij de Duitse en de Litouwse overheden bij herhaling klacht ingediend tegen de grove overtreding van de milieuregels, neergelegd in de Conventie van Bazel, de EU-Afvaltransportverordening 2006/1013 en de Duitse afval- en strafwetten. De deelstaat Mecklenburg-Vorpommern, die ook al een loopje nam met haar eigen erfgoedwetgeving, negeerde onze klachten echter.

Nu vaststaat dat het schip zonder toelating voor afbraak uit Rostock is weggevaren, is de consequentie dubbel:

- strafbaarheid van alle betrokkenen met gevangenisstraf van tot 5 jaar en zware geldboetes gebaseerd op het netto-inkomen van de daders;
- verplichting voor verkopers en de kopers en, bij hun in gebreke blijven, van de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern, om het schip, als illegaal getransporteerd 'afval', op hun kosten van de Poolse zeebodem te verwijderen ('terugnameplicht' bij illegale overbrenging van afval volgens art. 24 van de EU-Afvaltransportverordening).

Concreet volgt uit de gecombineerde toepassing van het VN Zeerechtverdrag, de Conventie van Basel en de Europese Afvalverordening, dat de Duitse instigatoren van het verschrotingsplan (de verkopers en de navolgende kopers, inbegrepen de curator van de jeugdherberg) en op zijn minst de deelstaat Mecklenburg-Vorpommern, het schip op hun kosten ongeschonden moeten bergen.

Watererfgoed Vlaanderen vraagt dat de Charlesville terug naar Antwerpen wordt gehaald, niet om er, zoals eerder voorzien, een commercieel project in onder te brengen, maar als klapper van een internationaal appellerend Wereld Haven en Maritiem Museum, het WHaMM!

Het concrete plan hiervoor en een grondig onderbouwde internationale museumstudie werden vorige week in een nokvol KBC-auditorium voorgesteld aan bijna 350 enthousiaste vertegenwoordigers van de beleids-, haven-, erfgoed- en mediasectoren. In een gepaste context, samen met de wrakken van de Doelse Kogge en het poolschip Belgica, heeft de Charlesville als museumwrak dezelfde toeristische potentie als de superstar-attracties Portsmouth Historic Dockyard (Victory en Mary-Rose), Titanic Belfast en Vasa in Stockholm, die 600.000, 800.000 resp. meer dan 1,2 miljoen bezoekers trekken en sterke economische motoren voor de stad zijn. Wij verwerpen de bouw van een kleiner, maar ook duur maritiem standaardmuseum dat geen betekenisvolle economische impact kan hebben.

Watererfgoed Vlaanderen vraagt dat het Wereld Haven en Maritiem Museum het nieuwe internationale speerpuntproject voor Antwerpen wordt, ter vervanging van het thans niet meer realistische gemeenschappelijke voetbalstadion voor Antwerp en Beerschot. De superstar-attractie moet de wereldberoemde namen uit de Belgische maritieme geschiedenis uitspelen (Mercator, Haddock, Congo, Brel) en historische wereldverhalen brengen (wereldrivers, de poolgebieden, Afrika, Azië, ...), alsook entertainment voor een breed publiek. Het moet alle Antwerpse publieke en private museumcollecties samenbrengen, waaronder de grootste collectie historische havenkranen ter wereld. Het ligt op de twee oevers van het Kattendijkdok, die met elkaar worden verbonden door varende historische schepen.

De Poolse overheden zijn volop bereid om met Watererfgoed Vlaanderen en andere partners samen te werken om de Charlesville te redden. Watererfgoed Vlaanderen heeft over de berging contacten gehad met verschillende bergers in en buiten Europa, waaruit bleek dat ze mogelijk is voor ca. 5 miljoen EUR. Het casco kan museumklaar worden gemaakt met een mini-restauratie, waarbij sociale tewerkstelling wordt ingezet. Watererfgoed Vlaanderen heeft ook reeds een ernstige private partner gevonden die bereid is 1 miljoen EUR te investeren in de verwerving van het wrak. De recuperatie van de Charlesville wordt o.m. ondersteund door de Congolese consul-generaal mevr. Louise Nzanga Ramazani, die wijst op het grote historische belang van het schip voor België zowel als Congo.

Watererfgoed Vlaanderen vraagt dat een Task Force wordt opgericht om de berging van de Charlesville voor te bereiden, en dat Duitsland, Polen en Congo worden uitgenodigd voor een internationale samenwerking. Wegens onze expertise en kennis van het dossier vragen we nauw bij een en ander te worden betrokken.

Verder vragen we met aandrang dat de Vlaamse Overheid zorgt voor een adequaat, alomvattend en stimulerend varend erfgoedbeleid. De recent voorgestelde minimalistische aanpassingen van het mislukte Decreet varend Erfgoed uit 2002 voldoen niet. We vragen hierover dringend een persoonlijk onderhoud met de Ministers Bourgeois, Crevits en Schauvliege.

Onze dringendste vragen zijn samengebracht in het Antwerps Maritiem Museummanifest 2013, dat in bijlage is toegevoegd samen met beelden van het WHaMM! en onze Open brief over het varend erfgoedbeleid.

De volledige studie ter onderbouwing van het Wereld Haven en Maritiem Museum en de recuperatie van o.m. de Charlesville is gepubliceerd in een fraai boek van 360 pagina's, bij Watererfgoed Vlaanderen verkrijgbaar voor slechts 30 EUR (leden en groepen) of 40 EUR (anderen). Mediapartners die een uitvoerige recensie kunnen beloven bezorgen we graag een kosteloos exemplaar.

Watererfgoed Vlaanderen verenigt en verdedigt al het nat en droog watererfgoed in Vlaanderen (meer dan 100 organisaties actief rond historische schepen, scheepvaart- en havenmusea, watermonumenten, watertradities, -kunst en -cultuur, toeristische en commerciële dienstverleners i.v.m. watererfgoed, experts, onderzoekers en liefhebbers). De koepel ijvert voor het behoud en de valorisatie van alle watererfgoed in Vlaanderen, voor de versterking van het waterbewustzijn van de Vlaming en voor de internationale uitstraling van Vlaanderen als baken van scheepvaart- en havencultuur.

vzw Watererfgoed Vlaanderen, Emiel Banningstraat 25, 2000 Antwerpen, www.watererfgoed.be, secr@watererfgoed.be, +32 3 216 92 26 - Voorzitter Eric Van Hooydonk: +32 475 870 780